

Иако во последните инциденти актери се самите Албанци, зачува фактот што македонските политичари не се подготвени од сè тоа да извлечат поука и да донесат конкретни позитивни решенија за иднината на оваа држава и за македонското опстојување. Напротив, овие инциденти уште повеќе ги заоструваат односите меѓу политичарите од македонскиот блок, кои "не"свесно наследуваат на нивните провокации.

Зошто се дозволува Албанците да манипулираат со земјата кога, секоја чест на исклучоците, ретко кој од нив прикриено не се бори за сеалбанско обединување во желбата Македонија да ја види во рамките на нова држава?

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

ГЛАДЕН СЕКОГ

презема во изминатиот седумнаесетгодишен период. На првите парламентарни избори во Македонија, во 1990 г. ПДП освои најголем број пратенички места во однос на другите албански партии. Во 1992 г. таа организираше референдум за политичка и територијална автономија на Албанците во Р Македонија. Пролетта 1992 г. од нејзина страна, поточно од разгранокот во Струга, беше промовирана т.н "автономна репуб-

РАДИКАЛИЗАМ = ПАТРИОТИЗАМ

Иако денес Партијата за демократски просперитет се дефинира како партија која е загрижена за угледот на Р Македонија, фактите го говорат спротивното. Да се потсетиме на чекорите кои таа ги

лика Илирида". Во првите години од осамостојувањето ПДП го "искористи" периодот на незавидната меѓународна положба на Македонија и ја зајакна својата тогашна преговарачка позиција.

РАКАТА КОЈА НЕКОГАШ ДАВАШЕ СЕГА СЕ "ИСУШИ", АЛИ АХМЕТИ И АБДУЛАДИ ВЕЈСЕЛИ

Партијата се залагаше во Уставот на РМ Албанците да добијат поголема правна заштита и колективни права, покрај статусот за албански народ како државотворен, бараа и право на образование на свој јазик и писмо, адекватно национално учество на Албанците во вршењето на власта, право на употреба на националните симболи и прослава на важни датуми... (подоцна ова барање Албанците го реализираа). На повик од ПДП во 1991 г. Албанците го бојкотираа првиот попис. Причина беше јазикот на кој тој се спроведува. Пописот од 21. 6.1994 г. се спроведе на четири јазици: албански, влашки, српски и ромски, но ПДП повторно не беше задоволна од резултатите. На 22.4.1994 г. во македонското Собрание избувна сериозен инцидент меѓу албанските и македонските пратеници. М. Халили, пратеник на ПДП, изјави дека се создава "колективна хистерија" против Албанците. По изборите во 1994 г. во тогашната владејачка елита настана разидување околу прашањето за ширината на правата и автономијата на албанското малцинство. Во првите години на парламентарната демократија, во коалиција со СДСМ, ПДП не ги постигна очекуваните резултати. Нејзиниот радикализам се обнови на митингот во Дебар, на кој албанските политичари истакнаа дека "македонските политичари се лажат ако мислат дека опцијата за 'голема Албанија' е отфрлена".

Не попусти се рекло дека дури и волкот влакното да си го смени, албанските политичари никогаш нема да си го сменат карактерот. Иако навидум се чини дека некои од нив се поумерени во изјавите, сепак вистината е дека тие отсекогаш работеле за иста кауза, а своите цели ги манифестирале со различен интензитет, во зависност од тоа дали се во позиција или во опозиција. Постојано бараат некакви права, при што нивното однесување ескалира во 2001 г. кога со оружје в рака посегнаа по територијалниот интегритет и суверенитет на државата.

Ништо подобра не е ниту денешната состојба. Иако во последните инциденти актери се самите Албанци, зачудува фактот дека македонските политичари

не се подготвени да извлекат поука и да донесат конкретни позитивни решенија за иднината на државата и за македонското опстојување. Напротив, ваквите инциденти уште повеќе ги заоструваат односите меѓу политичарите од македонскиот блок, кои "не" свесно наследуваат на нивните провокации. Зошто дозволуваме Албанците да манипулираат со земјава кога, секоја чест на исклучоците, ретко кој од нив не се бори за сепалбанско обединување и не посакува албанската заедница заедно со Македонија да ја види во рамките на "голема Албанија"? Можеби ова е престога констатација, но секојдневните настани во кои промотори се Албанците, се движат токму натаму, иако во последно време здушно раскажуваат за тоа како земјава

си ја гледаат во ЕУ и во НАТО. Со такво темпо стартуваме во деведесеттите години на минатиот век и тоа само во одреден период веќе 17 години ескалира во тежината и во видот. Всушност, меѓуетничките тензии меѓу Албанците и Македонците почнаа со распаѓањето на некогашна СФРЈ, а Албанците кои живеат на територијата на Македонија, поттикнати од големоалбанскиот национализам и иредентизам на косовските Албанци, преку свои избраници ги поттикнуваат надежите и ги разбудува сонштата за обединување. Албанските политичари манипулираа со тоа население, му сервираа теза за обесправеност, па им "помогнаа" на дел од Албанците да го бојкотираат референдумот за самостојна независна држава Република Македонија.

ИЛИ СИТ "ОРЕЛОТ" АШ КЛУКА!

ПДПА → НДП = ДПА

На крајот на 90-тите години, властите во Албанија преку својата известувачка агенција АТА (податоци од книгата "Албанците и Македонците: Етничката интеракција во Република Македонија, пред и по конфликтот од 2001 година"), целосно застаана на страната на една радикална албанска струја, коментирајќи дека девет вешти и храбри луѓе на чело со Мендух Тачи, ќе изберат ново раководство, кое знае да ги застапува интересите на Албанците во Македонија. Во март 1994 г. во интервју за "Нова Македонија" А. Џафери ја дефинира програмата на ова радикално тело и го потврди она што претставува константа во политиката на политичките претставници на албанското малцинство во Македонија - да бидат признати како државотворен или конститутивен народ, за одредени прашања да се одлучува со консензус, рамноправност во образовниот систем и некој вид широка автономија во општините. Идејата за отворање универзитет во Тетово беше оценета како "важен настан за Албанците", а во декември 1994 г. А. Џафери рече дека сите политички партии се обединиле околу ова прашање, но дека за разлика од Косово, во Македонија се бара универзитетот на албански јазик да стане дел од образовниот систем на земјата. Следуваа инциденти со неистакнување на македонското знаме пред државните институции во Гостивар и во Тетово.

Како партија ДПА е формирана на 5.7.1997 г., со спојување на Партијата за демократски просперитет на Албанците (ПДПА) и Народната демократска партија (НДП). Постапката за нејзино регистрирање се водеше неколку години. Проблем беа партиското знаме и програмските заложби за федерализација на РМ. Символ на партијата е орелот, а тоа е симбол на друга држава. Сепак, како што се шпекулираше, под притисок на тогашната власт, партијата е регистрирана во Основниот суд Скопје 1 Скопје, и тоа дури по пет години постоење, во 2002 г. без корекција на програмата и на знамето. Да потсетиме, на 13.8.2001 г. како претседател на нерегистрирана партија, Џафери го потпиша фамозниот Рамковен договор. Во текот на постоењето ДПА пројавуваше радикални ставови. Сега, како дел од коалиционата Влада, ДПА на моменти го доведува во прашање свое-

"ОРЕЛОТ" ГИ РАШИРИ КРИЛЈАТА
НЕ ЧЕКАЈЌИ СОНЦЕТО ДА "ЗАЈДЕ"

то учество во власта поради "Мајскиот договор" на ВМРО-ДПМНЕ со ДУИ, но вистина е само тоа дека сè што е во корист на Албанците секогаш е поддржано и од страна на оваа партија. Затоа ВМРО-ДПМНЕ не треба да биде изненадена од најавата дека ДПА ќе бара пензии за жртвите од конфликтот, исто како и ДУИ. Актуелниот претседател на партијата Мендух Тачи повеќе од две години е на црната листа на САД, иако е чест "посетител" на американската Амбасада во Скопје. Даут Реџепа Лека, обвинет за киднапирање на 12 Македонци, е меѓу пратениците од ДПА. И тој има свое место на американскиот црн список.

Изминатиов период Тачи не ги "милуваше" новинарите, им муабети само на "подобните". Летово ја покажа својата "култура" во водите на Охридското Езеро, кога на туристите, заедно со синот и со обезбедувањето, им одржа час по возење скутер. Денот е актуелен инцидентот во кој тој е посочен како лице кое ја нападнало потпретседателката на ДУИ, Виџа Арифи. Медиумите веќе емитуваа снимки, визуелни и говорни, како кадар на ДПА, заменик-министерот за внатрешни работи, Рефет Елмази, пред својот шеф Тачи, заедно, со насмеани ликови како да се поздравуваат, го "мкнат и го газат" пратеникот на ДУИ, Азис Положани. Иако тие демантираа, Азис Положани изјави: "Ме газеше и ме удираше по носете заменик-министерот за внатрешни работи".

**ОТКАКО ГО ПРОГЛАСИЈА ГЕОРГИЈА КАСТРИОТ
ЗА АЛБАЊСКИ ХЕРОЈ, ЛОКАЦИЈАТА КАДЕ ГО
ПОСТАВИЈА НЕГОВИОТ СПОМЕНИК ДЕНЕС ИМЕ
НАЈПОГОДНА ЗА ПРОТЕСТИ**

ОНА= ДУИ

Во 2001 г. на македонска територија, како продолжение на ОВК од Косово, се појави паравоена формација или т.н. Ослободителна народна армија, која со оружје во рака побара некакви права. По потпишувањето на Рамковниот договор, ОНА се трансформира во Демократска унија за интеграција, а во 2002 г. во коалиција со СДСМ дојде на власт. Во периодот од 2002 до 2006 г. следуваа низа настани и беа донесени закони, кои не само што беа во корист на некогашните "онанисти", како на пример, Законот за амнестија на оние кои ги окрвееа рацете и нивно паралелно вклучување во институциите на системот, туку од нив има полза целото албанско население; Законот за симболите, Законот за територијална поделба на државата. Интегративците го прогласија и 28 ноември за ден на албанското

знаме, а знамето на Р Албанија, кое се вее во општините чии градоначалници се нивни членови, асоцира на тоа дека станува збор за албанска, а не за македонска држава. Го присвоија и Георгија Кастриот-Искендер за свој херој, дури му изградија и споменик. Сите настани кои се организирани од нивна страна, проследени се со бурни овации и провокативни настани. Иако додека беа на власт протуркаа сè што можеа и од позиција на опозиција продолжуваат преку закани за бојкот на работата на законодавниот дом да ги реализираат своите барања. Ако некогаш се повикуваа на Рамковниот договор, сега како учена за нормално одвивање на дијалогот го посочуваат т.н. "Мајски договор". Договорот не е јавно обелоденет, но се наведува дека во него се содржани решенијата за употреба на албан-

**"МЕДИУМЧЕ, МЕДИУМЧЕ... МОЖЕ ДА ТЕ ЧЕКА
КАЛАШЊИКОВЧЕ, КАЛАШЊИКОВЧЕ!"**

ПО ДВА ПРСТА "ЗА ПАРАВИСОКО ШКОЛО"

На 19.12.1994 г. во седиштето на ПДП, наспроти забраната на МВР, беше направена јавна промоција на т.н. формално отворање на универзитет на албански јазик. Иницијативата ја поддржале сите политички партии на Албанците. Немирите кои по тој повод избувнаа во Мала Речица во 1995 г. завршија со затворска казна за ректорот Фадил Сулејмани и за Миљаим Фејзи во 1996 г. Протестите кои ги организираа партиите ПДПА и НДП летото 1996 г. за универзитетот во Тетово потврдија дека тој е прашање на политика, а не на образование. Иницијаторот д-р Фадил Сулејмани изјави:

"Народот е определен за универзитет, ние партиите, интелектуалците, сите ќе застанеме на нозе да го браниме. Ако македонската Влада не сака да ни помогне нека не ни пречи. Зашто ќе се оди во пеколот-последици ќе имаме и ние, ама и вие".

Денес Сулејмани е пратеник.

скиот јазик како втор службен јазик на ниво на цела држава, иако претходно го остварија барањето за официјализирање на албанскиот јазик во единиците на локалната самоуправа каде се мнозинство, како и барање на закон за пензии за припадниците на ОНА, а при тоа забораваат дека е неморално државата да им даде пензии на тие кои пукаа во нејзиниот интегритет или, пак, да ги изедначи со македонските безбедносни сили. За жал, денес раководството на ДУИ го сочинуваат лица кои имаат богато досие. Нивниот лидер Али Ахмети, командант на ОНА, е симнат од црната листа на САД, за разлика од Џеват Адеми, член на партијата, кој сè уште е таму, а овде продава лекции за некаков морал. Командатите М' суси или Рафиз Алити и Садула Дураку, командант Вентили, за својата активност во 2001 г., едниот во Радуш, а другиот во Липковскиот регион, како награда високо котираат во партијата. Првиот е потпретседател, а другиот остана неказнет за тоа што го удри неговиот доврчашен партнер Абдулади Вејсели. Сепак, врв на кулминацијата беше тоа што нивни активисти му удрија шлаканица на новинар. Потоа ја блокираа раскрсницата пред Собранието. Дел од групата беше и вооружена.